ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 20.10.2004
COM(2004) 698 τελικό

# ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

## Πρόληψη, ετοιμότητα και αντιμετώπιση των τρομοκρατικών επιθέσεων

# ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ


1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ..... 2

2. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ . 3

2.1 Υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων έναντι του βίαιου ριζοσπαστισμού ..... 4

2.2. Διάλογος μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα για θέματα ασφάλειας ..... 4

2.3. Θύματα της τρομοκρατίας ..... 4

2.4. Να γίνει η 11η Μαρτίου ημέρα πολιτικών και δημοκρατικών συζητήσεων για την υπεράσπιση της ελευθερίας..... 5

3. ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ, ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ..... 5

3.1. Κοινοτικές πολιτικές για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας ..... 5

3.2. Εξωτερική συνεργασία..... 6

3.3. Η ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών και εθνικών συστημάτων ..... 7

3.4. Αρχές που επικοινωνούν με το κοινό..... 8

3.5. Σύνδεση με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου ..... 8

3.6. Προτεραιότητα στην έρευνα στον τομέα της ασφάλειας..... 9

3.7. Ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα..... 9

3.8. Εκρηκτικές ύλες..... 10


## 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μετά την τρομοκρατική επίθεση που έπληξε τη Μαδρίτη και ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 11 Μαρτίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θέσπισε[1] ένα σύνολο στρατηγικών στόχων οι οποίοι, από τότε, διέπουν την καταπολέμηση της τρομοκρατίας εκ μέρους της Ένωσης.

Στη συνεδρίασή του της 18ης Ιουνίου 2004[2] το Συμβούλιο ενέκρινε το αναθεωρημένο *σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας*. Η αποτελεσματική πρόληψη, ετοιμότητα και αντιμετώπιση των τρομοκρατικών επιθέσεων εκ μέρους της Ένωσης είναι βασικοί στόχοι που αντικατοπτρίζονται σε πολλά μέτρα και δράσεις ευρείας εμβέλειας, τα

---

[1] Δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας της 25ης Μαρτίου 2004, http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/ec/79637.pdf

[2] ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ - 17 ΚΑΙ 18 ΙΟΥΝΙΟΥ 2004 – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ, 10679/2/04 ΑΝΑΘ. 2, http://ue.eu.int/uedocs/cmsUpload/81742.pdf

οποία περιέχονται στο σχέδιο δράσης, για το οποίο η Επιτροπή είχε αποφασιστική συμβολή[3]. Στη συνεδρίαση αυτή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσδιόρισε ορισμένα θέματα προτεραιότητας που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν πριν από τα τέλη του 2004: πρόληψη και επακόλουθη διαχείριση των τρομοκρατικών επιθέσεων, προστασία κρίσιμων υποδομών και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Η παρούσα ανακοίνωση, καθώς και οι τρεις άλλες χωριστές ανακοινώσεις που θεσπίστηκαν ταυτόχρονα από την Επιτροπή[4] για κάθε έναν από τους προαναφερθέντες τομείς, ανταποκρίνονται στα αιτήματα αυτά του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και στοχεύουν να συμβάλουν στην προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2004, σε συνεργασία με το Συμβούλιο.

## 2. ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Τα δικαιώματα στη ζωή, την ελευθερία και την ασφάλεια[5] περιλαμβάνονται μεταξύ των πιο σημαντικών δικαιωμάτων του ανθρώπου.[6] Η τρομοκρατία τα απειλεί όλα. Η διαφύλαξη των δικαιωμάτων αυτών αποτελεί θεμελιώδες έργο το οποίο απαιτεί, στις δημοκρατικές μας κοινωνίες, τη συμμετοχή όλων των κοινωνικών εταίρων. Κατά συνέπεια, δεν αρκεί να είναι ολοκληρωμένες οι ευρωπαϊκές μας πολιτικές, πρέπει επίσης να είναι σφαιρικές και να περιλαμβάνουν τα κοινοβούλια, τους οικονομικούς παράγοντες, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και το σύνολο των Ευρωπαίων πολιτών.

Η προστασία της ζωής, της ασφάλειας και της ελευθερίας απαιτούν, στην εποχή μας, νέες λύσεις, μέσα και προσεγγίσεις. Αν θέλουμε να στερήσουμε από τους τρομοκράτες το δικαίωμα να επωφελούνται από την ελευθερία για να βλάπτουν την ίδια την ελευθερία, θα πρέπει το σύνολο της κοινωνίας να συμμετέχει στον καθορισμό και την ανάπτυξη νέων, αποτελεσματικότερων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας σε παγκόσμιο επίπεδο μέσων, καθώς και νέων διατάξεων ελέγχου για τη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ της συλλογικής ασφάλειας και της ατομικής ελευθερίας. Πάντως, οι στόχοι στον τομέα της ασφάλειας θα πρέπει να παραμείνουν συμβατοί με τις αρχές των θεμελιωδών ελευθεριών και τους διεθνείς κανόνες που διέπουν το επιχειρηματικό πνεύμα και τις εμπορικές συναλλαγές. Ο εμπιστευτικός χαρακτήρας των ατομικών και εμπορικών στοιχείων που συλλέγονται για λόγους ασφαλείας θα πρέπει να τηρείται απολύτως στην ΕΕ, καθώς επίσης και από τους εμπορικούς μας εταίρους.

---

3 Έγγραφο εργασίας της Επιτροπής, "Compendium Counter-Terrorist Actions: Contribution of the Commission Services", SEC (2004) 669 της 25ης Μαΐου 2004

4 Ανακοινώσεις της Επιτροπής για την "ενίσχυση της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας" [COM (2004) 700], για την "πρόληψη της τρομοκρατίας και τη διαχείριση των επιπτώσεών της" [COM (2004) 701], και για την "προστασία των κρίσιμων υποδομών στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας" [COM (2004) 702],

5 Άρθρο 3 της Παγκόσμιας Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου: "Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στη ζωή, την ελευθερία και την ασφάλεια."

6 Βλ. άρθρα 2.1 "Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στη ζωή " και 6 "Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια" του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, http://www.europarl.eu.int/charter/pdf/text_en.pdf

## 2.1 Υπεράσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων έναντι του βίαιου ριζοσπαστισμού

Μία στρατηγική για την πρόληψη της τρομοκρατίας πρέπει να έχει ως βασικές προτεραιότητες το να αντιταχθεί στο βίαιο ριζοσπαστισμό μέσα στις κοινωνίες μας και να διαταράξει τις συνθήκες που διευκολύνουν την στρατολόγηση τρομοκρατών. Η Επιτροπή προτίθεται να συμμετάσχει στις εργασίες του Συμβουλίου σχετικά με το θέμα αυτό το 2005, *βασιζόμενη, μεταξύ άλλων,* στις γνώσεις των εμπειρογνωμόνων και των ερευνητών, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας. Από τη μία πλευρά, θα προσπαθήσει να καθορίσει τους τομείς στους οποίους οι ευρωπαϊκές πολιτικές και μέσα μπορούν να συμβάλουν για την πρόληψη ενός βίαιου ριζοσπαστισμού και από την άλλη πλευρά, να εξετάσει πώς μπορεί να προστατεύσει καλύτερα τις ελευθερίες και τα θεμελιώδη δικαιώματα που προβλέπονται στη συνθήκη για τη θέσπιση Συντάγματος της Ευρώπης έναντι εκείνων – όποιοι κι αν είναι αυτοί – που θα επιχειρούσαν να τα παραβιάσουν με τη βία και τον τρόμο.

## 2.2. Διάλογος μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα για θέματα ασφάλειας

Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας του ρόλου του ιδιωτικού τομέα στην πρόληψη, ετοιμότητα και αντιμετώπιση των τρομοκρατικών επιθέσεων που προβλήθηκε σε κάθε μία από τις τρεις άλλες συνεισφορές στην προετοιμασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου 2004, η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητο ένα «Διάλογο μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα για τα θέματα ασφάλειας» με τους εκπροσώπους των ευρωπαϊκών, εθνικών και τομεακών ομοσπονδιών καθώς και άλλων αντιπροσωπευτικών οργανισμών. Αυτό θα γίνει με βάση τις υπάρχουσες εταιρικές σχέσεις και τις εργασίες που διεξάχθηκαν προγενέστερα στον τομέα αυτό, όπως οι εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος. Ο διάλογος αυτός δεν θα πρέπει να οδηγήσει στη δημιουργία νέων δομών, αλλά κυρίως να επιτρέψει στα δύο μέρη να προβούν σε εποικοδομητικές ανταλλαγές για τον τρόπο που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες της Ευρώπης στον τομέα της ασφάλειας, χωρίς να αποδιοργανωθεί η κυκλοφορία των αγαθών και των υπηρεσιών και με σεβασμό στον εμπιστευτικό χαρακτήρα των προσωπικών και εμπορικών δεδομένων που συλλέχθηκαν για λόγους ασφάλειας, ενώ συγχρόνως οι επιπτώσεις στις επιχειρήσεις και βιομηχανίες που θα υπαχθούν στα προταθέντα μέτρα θα είναι ανάλογες με την επίτευξη της μείωσης των κινδύνων ασφάλειας.

## 2.3. Θύματα της τρομοκρατίας

Η υποστήριξη στα θύματα και στις οικογένειές τους, καθώς και η συμβολή στις προσπάθειες αποκατάστασης πρέπει να αποτελέσουν αναπόσπαστο τμήμα της αντιμετώπισης των τρομοκρατικών επιθέσεων σε μία κοινωνία αλληλεγγύης. Στις 25 Μαρτίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή *"να χορηγήσει επειγόντως τις προβλεπόμενες πιστώσεις στον προϋπολογισμό του 2004 για την υποστήριξη των θυμάτων της τρομοκρατίας."*

Αυτή τη στιγμή η Επιτροπή μελετά τις διάφορες πλευρές της αντιμετώπισης αυτής και εκπονεί ένα πρότυπο σχέδιο που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο για τη χρηματοδότηση των σχεδίων που προορίζονται για την ενίσχυση της αποκατάστασης των θυμάτων καθώς και για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στην τρομοκρατική απειλή.

Επίσης, θα πρέπει να θεσπιστεί ένας μηχανισμός για την κατανομή του οικονομικού βάρους ενός γεγονότος που θα προκαλούσε εξαιρετικές ζημίες, όπως οι επιθέσεις στο World Trade Center στην Νέα Υόρκη, σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Με την αλληλεγγύη αυτή, κάθε κράτος μέλος, θα αντιμετωπίσει ευκολότερα τις επιπτώσεις μιας επίθεσης τέτοιας

εμβέλειας. Η Επιτροπή μελετά διάφορες εναλλακτικές λύσεις για ένα μηχανισμό αυτού του είδους ενόψει μιας πιθανής πρότασης κατά τα μέσα του 2005.

### 2.4. Να γίνει η 11η Μαρτίου ημέρα πολιτικών και δημοκρατικών συζητήσεων για την υπεράσπιση της ελευθερίας

Η Επιτροπή προτίθεται να συμβάλει στο να αποδοθεί τιμή στη μνήμη των θυμάτων των επιθέσεων της 11ης Μαρτίου 2004 με τελετές που θα πραγματοποιηθούν στις 11 Μαρτίου 2005, πρώτη ευρωπαϊκή ημέρα των θυμάτων της τρομοκρατίας. Για το σκοπό αυτό θα προσπαθήσει να καταστήσει την ημέρα αυτή μία ημέρα πολιτικών και δημοκρατικών συζητήσεων για την υπεράσπιση της ελευθερίας. Τις ημέρες που ακολούθησαν την 11η Μαρτίου, εκατομμύρια πολίτες όλων των κρατών μελών έδειξαν την αλληλεγγύη, τη δέσμευση, το θάρρος, καθώς και την εμπιστοσύνη τους στα εθνικά και ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Η Ένωση οφείλει να τιμήσει αυτή τη δημοκρατική ωριμότητα και να συμβάλει σε μία εμπεριστατωμένη συζήτηση σχετικά με τις ευαίσθητες ισορροπίες που πρέπει να βρεθούν εάν η Ευρώπη επιθυμεί να συμφιλιώσει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο δημόσιας ασφάλειας με την αυστηρότερη δυνατή προστασία των ελευθεριών και των εγγυήσεων που την χαρακτηρίζουν. Η Επιτροπή επιθυμεί να συμμετέχει, σε συνεργασία με το Συμβούλιο, στην εκπόνηση ενός μνημονίου που θα απευθύνεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καθώς και στα εθνικά και άλλα κοινοβούλια και στους Ευρωπαίους πολίτες εν γένει, όπου θα περιγράφονται τα μέτρα που λήφθηκαν από τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα μεταξύ 11ης Μαρτίου 2004 και 11ης Μαρτίου 2005, το στάδιο της εφαρμογής τους σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, ,καθώς και τις βασικές προκλήσεις που παραμένουν να αντιμετωπιστούν. Η έκθεση αυτή, που θα είναι αφιερωμένη στη μνήμη των θυμάτων της τρομοκρατίας, θα μπορούσε έχει ως πρόλογο ένα μήνυμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

## 3. ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ, ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΘΕΣΕΩΝ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

### 3.1. Κοινοτικές πολιτικές για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Κατά τη συνεδρίασή του της 18ης Ιουνίου 2004, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογράμμισε τη σημασία της έγκρισης μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και της προσφυγής στο ευρύ φάσμα των μέσων που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Επιτροπή προσυπογράφει πλήρως αυτή την άποψη, που διέπει και τις δικές της εργασίες.

Το σχέδιο συνταγματικής συνθήκης καταργεί τον τρίτο πυλώνα και, με ορισμένες εξαιρέσεις, ενσωματώνει τη δικαιοσύνη και τις εσωτερικές υποθέσεις στις λοιπές πολιτικές της Ένωσης. Η Επιτροπή απέκτησε, στο πλαίσιο του πρώτου πυλώνα, σημαντική εμπειρία στους τομείς για τους οποίους το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου ζητά τη συνεισφορά της. Αυτό ανοίγει το δρόμο για μία ήπια μετάβαση σε μια νέα θεσμική κατάσταση, στους τομείς όπου η Επιτροπή θα διαδραματίσει, μετά την έναρξη ισχύος της συνθήκης, τον παραδοσιακό της ρόλο για την εκπόνηση και εκτέλεση των πολιτικών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι μόνον μία καλύτερη ενσωμάτωση της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας στις σφαιρικές πολιτικές θα επιτρέψει την καταπολέμηση της τρομοκρατίας με συνεκτικό και αποτελεσματικό τρόπο.

Η κάθε μία από τις τρεις άλλες ανακοινώσεις που αποτελούν τη συμμετοχή αυτή εξετάζει πώς η Επιτροπή, με τα μέσα τα οποία διαθέτει αυτή τη στιγμή και σε ορισμένες περιπτώσεις με

νέα μέσα, θα μπορούσε να ενισχύσει την ετοιμότητα και την αντιμετώπιση των τρομοκρατικών επιθέσεων καθώς και την πρόληψή τους, στους τομείς αντίστοιχα της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της πρόληψης και της διαχείρισης των επιπτώσεων, καθώς και της προστασίας των κρίσιμων υποδομών στα πλαίσια της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Οι ανακοινώσεις αυτές υπογραμμίζουν επίσης τη σημασία πολλών σφαιρικών απαιτήσεων που βασίζονται σε πολλά μέσα, τα οποία απορρέουν από ένα ευρύτατο φάσμα κοινοτικών πολιτικών.

Οι ακόλουθες δράσεις προβάλλουν την ενσωμάτωση των στόχων ασφάλειας σε μεγάλο αριθμό κοινοτικών πολιτικών ενόψει της πρόληψης τρομοκρατικών επιθέσεων, της ετοιμότητας και της αντιμετώπισής τους. Δεν πρόκειται για εξαντλητικό κατάλογο όλων των τομέων στους οποίους η Επιτροπή συμμετέχει άμεσα στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης της Ένωσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Ο κατάλογος αυτός, καθώς και εκείνος όλων των άλλων πολιτικών τομέων όπου η Επιτροπή συμβάλει στη συνέχιση των στρατηγικών προτεραιοτήτων που θεσπίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 25ης Μαρτίου, περιλαμβάνει πολλούς άλλους διαφορετικούς μεταξύ τους τομείς, όπως είναι οι μεταφορές, η ενέργεια ή το διάστημα.

### 3.2. Εξωτερική συνεργασία

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει στη συνεδρίασή του της 18ης Ιουνίου "*ότι είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί η πλήρης ενσωμάτωση της καταπολέμησης της τρομοκρατίας στην πολιτική εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ και ζητά να υποβληθούν συγκεκριμένες προτάσεις στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου σχετικά με τον αποτελεσματικότερο τρόπο για την επίτευξη των ανωτέρω"*.

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η Επιτροπή συνεργάζεται με το Συμβούλιο για το πώς θα ενταχθεί η καταπολέμηση της τρομοκρατίας στις διάφορες πτυχές της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ. Ως πρώτη συνεισφορά, οι υπηρεσίες της Επιτροπής εκπόνησαν ένα άτυπο έγγραφο με τίτλο 'The Commission's Counter -Terrorism Technical Assistance Strategy' (Στρατηγική τεχνικής συνδρομής της Επιτροπής για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας).

Αυτό το έγγραφο στρατηγικής πολιτικής αιτιολογεί γιατί πρέπει να αυξηθεί η συνεισφορά της Επιτροπής στη σφαιρική προσέγγιση της ΕΕ που έχει ως στόχο την παροχή συνδρομής σε τρίτες χώρες και περιοχές στον τομέα της καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Η στρατηγική βασίζεται στην ακόλουθη αρχή: η συνδρομή της ΕΕ πρέπει να στηριχθεί στους υπάρχοντες μηχανισμούς συνεργασίας και ενίσχυσης και να χαρακτηρίζεται από μια προσέγγιση συνεργασίας με τις αποδέκτριες χώρες· θα έπρεπε να εστιαστεί στους τομείς όπου η ΕΚ έχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα, σε γεωγραφικό επίπεδο, τονίζοντας τη διευρυμένη γειτνίαση της Ευρώπης, και σε θεματικό επίπεδο, προβαίνοντας στην απαραίτητη μακροχρόνια θεσμική ανάπτυξη για την επίτευξη βιώσιμων αποτελεσμάτων, καλύπτοντας τους τομείς προτεραιότητας της απόφασης 1373 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (αστυνομική και δικαστική συνεργασία, δίκαιο και πρακτική εφαρμογή στον οικονομικό τομέα και διαχείριση των συνόρων).

Επίσης, η Επιτροπή θα αναπτύξει όλες τις πλευρές της ασφάλειας που συνδέονται με τις μεταφορές και την ενέργεια στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, μέσω προγραμμάτων εξωτερικής συνδρομής και συνεργασίας με τις τρίτες χώρες. Στις όμορες της Ευρωπαϊκής Ένωσης χώρες και στις τρίτες χώρες με τις οποίες η Ένωση διατηρεί σταθερές εμπορικές σχέσεις, το επίπεδο ασφάλειας των υποδομών και των διαδικασιών πρέπει να είναι

όσο το δυνατόν υψηλότερο και σε κάθε περίπτωση αντίστοιχο των προτύπων που θεσπίστηκαν σε διεθνές επίπεδο.

Για να αποφευχθεί ο εκ νέου έλεγχος των εισαγόμενων αγαθών ή των προσώπων κατά την άφιξή τους ή στο πλαίσιο διαμετακόμισης, συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης για την εφαρμογή των θεσπισθέντων διεθνών μέτρων θα πρέπει να σχεδιαστούν και να εγκριθούν από την Επιτροπή καθώς επίσης να προταθούν στα κράτη μέλη προς έγκριση. Θα πρέπει να διεξάγονται τακτικά επανεξετάσεις των συστημάτων αυτών από ομολόγους.

Η Επιτροπή συμμετέχει επίσης σε άλλες πλευρές της προσέγγισης της ΕΕ με στόχο την ένταξη της καταπολέμησης της τρομοκρατίας στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων, ήτοι: στην ανάπτυξη του πολιτιστικού διαλόγου με τον ισλαμικό κόσμο, στην αντιμετώπιση των βασικών παραγόντων της τρομοκρατίας και στην εξέταση των δεσμών μεταξύ του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

Εξάλλου, οι δραστηριότητες αυτές συνδέονται στενά με τις τρέχουσες εργασίες, σε συνεργασία με το Συμβούλιο, στον τομέα της μη διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, περιλαμβανομένων των μέτρων σχετικά με τα αγαθά διπλής χρήσης και των ελέγχων στις εξαγωγές.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι τα ζητήματα που συνδέονται με το θέμα αυτό αποτελούν σημαντικό τμήμα των προγραμμάτων πολυμερούς και διμερούς συνεργασίας στα οποία συμμετέχει η Επιτροπή.

### 3.3. Η ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών και εθνικών συστημάτων

Εάν η Ευρώπη θέλει να είναι σε θέση να διασφαλίσει την ασφάλεια των πολιτών της με βάση τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα, θα πρέπει να είναι σε θέση να βασίζεται στις πλέον αξιόπιστες πληροφορίες και στο πιο εξειδικευμένο δυναμικό, οπουδήποτε κι αν βρίσκονται αυτά.

Η Επιτροπή έχει αναπτύξει μία σειρά συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης και ένα σύστημα πολιτικής προστασίας που επιτρέπει μία συντονισμένη και αποτελεσματική έκφραση της αλληλεγγύης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, περιλαμβανομένων και όσων συνδέονται με την τρομοκρατία. Η υπηρεσία επιφυλακής της Διεύθυνσης Ασφάλειας της Επιτροπής λειτουργεί επτά ημέρες την εβδομάδα και 24 ώρες το εικοσιτετράωρο. Αποτελεί σημείο επαφής για τα περισσότερα συστήματα συναγερμού. Επίσης υπάρχουν κέντρα ελέγχου και έκτακτης ανάγκης σε διάφορες υπηρεσίες, που ενεργοποιούνται στην περίπτωση συναγερμού και συνδέονται με ανάλογες δομές σε όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης. Η Επιτροπή αυτή τη στιγμή εξετάζει λεπτομερώς τη θέσπιση μιας κεντρικής δομής η οποία ενδεχομένως θα συνδέει όλα τα επιμέρους συστήματα και θα υποδεχθεί, στην περίπτωση κρίσης, κοινές ομάδες που θα συγκεντρώνουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες και γνώσεις.

Απαιτούνται ανάλογες διαδικασίες εδραίωσης και ενσωμάτωσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και αυτή τη στιγμή πραγματοποιούνται στον τομέα της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας – π.χ. η πρόσβαση σε πραγματικό χρόνο των υπηρεσιών καταστολής και πληροφοριών στις βάσεις δεδομένων των πιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με πρόσωπα και συναλλαγές.

Εξάλλου, όσον αφορά την ασφάλεια της αλυσίδας εφοδιασμού, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο πρόταση σχετικά με τη βελτίωση του συστήματος έγκαιρης

προειδοποίησης όσον αφορά το εμπόριο αγαθών, για να διασφαλιστεί καλύτερος έλεγχος όλων των ύποπτων κινήσεων χωρίς όμως να παρεμποδιστεί η ομαλή ροή των συναλλαγών.

### 3.4. Αρχές που επικοινωνούν με το κοινό

Ενώ η εσωτερική επικοινωνία μεταξύ των αρχών είναι βασικής σημασίας στην περίπτωση τρομοκρατικών επιθέσεων ή αντίστοιχων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, μπορεί να αποδειχθεί εξίσου σημαντική και η καλή επικοινωνία με το κοινό. Όπως αποδείχθηκε από τη διακοπή ηλεκτρικού ρεύματος στην Ιταλία, η έλλειψη κατάλληλης επικοινωνίας με το κοινό μπορεί να προκαλέσει προβλήματα, ακόμη και μαζική υστερία. Επίσης, η αποτυχία του να λαμβάνονται σημαντικά μηνύματα από το κοινό μπορεί να προκαλέσει καταστροφές που στην αντίθετη περίπτωση θα είχαν αποφευχθεί ή περιοριστεί.

Η καλή επικοινωνία με το κοινό προϋποθέτει συστήματα επικοινωνίας τεχνολογίας αιχμής και συστήματα επεξεργασίας των πληροφοριών και διαδικασίες που θα έχουν προσαρμοστεί στις νέες απειλές. Αποτελεσματικά συστήματα επικοινωνίας και ενημέρωσης μπορούν να επιτρέψουν την έγκαιρη επισήμανση και ανάλυση ενός γεγονότος, καθώς και την προειδοποίηση του πληθυσμού των θιγόμενων περιοχών. Κατά συνέπεια, πρόκειται για βασικά μέσα για την πρόληψη και τον περιορισμό των επιπτώσεων οποιασδήποτε απειλής ή επίθεσης. Αρκετά κράτη μέλη αυτή τη στιγμή δοκιμάζουν τα συστήματά τους για την προειδοποίηση του κοινού, καθώς επίσης πειραματίζονται ή ήδη χρησιμοποιούν τις νέες τεχνικές δυνατότητες, όπως εκείνες που προσφέρονται από την κινητή τηλεφωνία.

Το νέο σφαιρικό περιβάλλον ασφάλειας και η γρήγορη εξέλιξη της τεχνολογίας προκαλούν τεράστιες νέες προκλήσεις όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια και τις υπηρεσίες επικοινωνίας έκτακτης ανάγκης. Αυτή τη στιγμή η Επιτροπή εργάζεται για την υλοποίηση ενός φόρουμ χρηστών που αποτελείται από εξειδικευμένους υπαλλήλους στους τομείς αυτούς. Το φόρουμ αυτό θα επιτρέψει τη θέσπιση ενός διαρκέστερου διαλόγου μεταξύ των φορέων άμεσης βοήθειας και των αρχών σχετικά με τα διαλειτουργικά συστήματα επεξεργασίας έκτακτης ανάγκης και τις νέες έννοιες στον τομέα των συστημάτων και των διαδικασιών προειδοποίησης του κοινού.

### 3.5. Σύνδεση με τις υπηρεσίες επιβολής του νόμου

Η δεύτερη απαίτηση αφορά τη συμμετοχή των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και εσωτερικής ασφάλειας που μπορούν να κληθούν να παρέμβουν σε όλους τους προαναφερθέντες τομείς. Η συμμετοχή τους είναι πρωταρχικής σημασίας στην καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και συνιστάται ιδιαίτερα για την πραγματοποίηση αξιολογήσεων σχετικά με τον ευάλωτο χαρακτήρα, καθώς και για την εκπόνηση κανόνων προστασίας των κρίσιμων υποδομών και επίσης είναι απαραίτητη, σε ποικίλους βαθμούς, για την αντιμετώπιση οποιασδήποτε τρομοκρατικής επίθεσης.

Πάντως, η κατανομή της δράσης έγκαιρης προειδοποίησης μεταξύ των κοινοτικών συστημάτων και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και εσωτερικής ασφάλειας των κρατών μελών μπορεί, και κατά τη γνώμη της Επιτροπής θα έπρεπε, να βελτιωθεί αισθητά. Οι υπηρεσίες αυτές θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στις έγκαιρες προειδοποιήσεις που θα προέρχονται από τα διάφορα ευρωπαϊκά συστήματα και θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να συμμετέχουν με την παροχή των κατάλληλων πληροφοριών. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η Europol θα πρέπει να διαθέτει έναν μηχανισμό προειδοποίησης των υπηρεσιών (Law Enforcement Network, LEN) επιβολής του νόμου, συνδεδεμένο με τα λοιπά συστήματα

προειδοποίησης και άμεσης βοήθειας. Η συμμετοχή της Europol θα πραγματοποιείται εντός των ορίων της Σύμβασης Europol.

Η Επιτροπή επίσης θεωρεί ότι η Europol θα πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη θέσπιση ενός ευρωπαϊκού προγράμματος προστασίας των κρίσιμων υποδομών (EPCIP), την προετοιμασία του οποίου προτίθεται να ολοκληρώσει εντός του 2005.

Η Επιτροπή έχει την άποψη ότι η Europol, η Eurojust και άλλες αρμόδιες αρχές πρέπει να έχουν πρόσβαση στις πληρέστερες και πλέον ενημερωμένες πληροφορίες ώστε να μπορούν να καταπολεμήσουν αποτελεσματικά τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Όλοι οι παράγοντες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο θα πρέπει να είναι διατεθειμένοι να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με όλες τις τρομοκρατικές πράξεις, περιλαμβανομένης της συμμετοχής στις δραστηριότητες μιας τρομοκρατικής ομάδας με οποιαδήποτε μορφή χρηματοδότησης.

### 3.6. Προτεραιότητα στην έρευνα στον τομέα της ασφάλειας

Σύμφωνα με την Επιτροπή, η Ένωση οφείλει να λάβει αποφασιστικά μέτρα τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, για την ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας και τεχνολογίας στον τομέα της ασφάλειας, σε διάφορες τάξεις μεγέθους.

Ζητήματα σχετικά με την πολιτική προστασία (περιλαμβανομένης της βιοασφάλειας και της προστασίας έναντι των κινδύνων που συνδέονται με τρομοκρατικές επιθέσεις) καθώς και με τη διαχείριση των κρίσεων καλύπτονται από το τμήμα «επιστημονική υποστήριξη πολιτικών» του 6ου ερευνητικού προγράμματος-πλαισίου. Εκτός των τρεχουσών πρωτοβουλιών, η Επιτροπή πρόσφατα εξέδωσε μία ανακοίνωση σχετικά με την «Έρευνα στον τομέα της ασφάλειας: τα επόμενα βήματα», εμπνεόμενη από μία έκθεση που εκπονήθηκε από μία ομάδα προσωπικοτήτων στον τομέα της έρευνας της ασφάλειας. Η έκθεση αυτή υποστηρίζει τη χορήγηση μιας ελάχιστης συμπληρωματικής χρηματοδότησης ύψους 1 δισεκατ. ευρώ το έτος για ένα πρόγραμμα έρευνας της ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το 2007 και μετά. Η Επιτροπή επισήμανε τη σύσταση της ομάδας προσωπικοτήτων για τη χορήγηση των κατάλληλων πόρων στην έρευνα της ασφάλειας. Εφάρμοσε τη δημοσιονομική και πολιτική της παρακολούθηση σύμφωνα με τις δημοσιονομικές προοπτικές.

Ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έρευνας στον τομέα της Ασφάλειας θα επέτρεπε την αισθητή ενίσχυση των δραστηριοτήτων σε πολλούς τομείς, αρκετοί από τους οποίους είναι απαραίτητοι για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις της καταπολέμησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, της προστασίας των κρίσιμων υποδομών και της ανάπτυξης της διαχείρισης των επιπτώσεων. Εξάλλου, η σημασία της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, που αποτελεί επίκεντρο του προγράμματος IST θα συνεχίσει να είναι μεγάλη, καθώς η εξέλιξη μιας ηλεκτρονικής οικονομίας απαιτεί παράλληλη βελτίωση της ηλεκτρονικής ασφάλειας.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο – και οφείλει να προβεί σε συγκεκριμένες επενδύσεις στην έρευνα της ασφάλειας. Από την πλευρά της, η Ένωση οφείλει να υποστηρίξει την υλοποίηση κοινών καινοτόμων ερευνητικών σχεδίων, συνδυάζοντας δημόσια και ιδιωτικά μέσα.

### 3.7. Ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα

Ένα άλλο εξαιρετικά σημαντικό αίτημα είναι εκείνο της πραγματικής και ολοκληρωμένης συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα. Είτε πρόκειται για την αναγκαιότητα ελέγχου των οικονομικών ροών είτε για την ενίσχυση της σταθερότητας των κρίσιμων υποδομών, οι

ιδιωτικοί φορείς θα διαδραματίσουν σημαντικότατο ρόλο. Η Επιτροπή κρίνει απαραίτητη τη συμμετοχή, όσο το δυνατόν συντομότερα, του ιδιωτικού τομέα στον καθορισμό και στην ανάπτυξη νέων λύσεων για την ενίσχυση της ασφάλειας των αγαθών και των υπηρεσιών.

Συνήθως η καταπολέμηση της τρομοκρατίας απαιτεί καινοτόμες τεχνολογίες και νέες μορφές εταιρικών σχέσεων, πράγμα που θα ενισχύσει την εσωτερική και εξωτερική ανταγωνιστικότητα. Η διαρθρωμένη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην ανάπτυξη υψηλών προτύπων, πρακτικών και διαδικασιών, για την ενίσχυση της ασφάλειας των αγαθών και των υπηρεσιών θα έπρεπε να συμβάλει, στο μέτρο του δυνατού, στην αποτροπή της επιβολής νέων νομοθετικών απαιτήσεων στη βιομηχανία. Οι εργασίες αυτές πρέπει να διεξαχθούν σε συνεργασία ευρωπαϊκού επιπέδου για τη διαφύλαξη και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς.

### 3.8. Εκρηκτικές ύλες

Στη δήλωσή του της 25ης Μαρτίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνωρίζει *«ότι οι τρομοκρατικές οργανώσεις και ομάδες πρέπει να στερηθούν παντελώς των εργαλείων της δουλειάς τους»*. Υπογραμμίζει επίσης ότι *«πρέπει να αυξηθεί η ασφάλεια όσον αφορά τα πυροβόλα όπλα, τα εκρηκτικά, τον εξοπλισμό παρασκευής βομβών και τις τεχνολογίες που συμβάλουν στη διάπραξη εγκληματικών τρομοκρατικών ενεργειών»*. Το ζήτημα αυτό στη συνέχεια υποβλήθηκε στο "Compendium" της Επιτροπής και ενσωματώθηκε στο αναθεωρημένο σχέδιο δράσης.

Η Επιτροπή ακολουθεί ενεργά τους προαναφερθέντες στόχους και συμμετέχει στις εργασίες που διεξάγονται στο πλαίσιο των αρμοδίων οργάνων του Συμβουλίου, ιδίως μέσω εγγράφων εργασίας των υπηρεσιών τους. Οι εργασίες αυτές πραγματοποιούνται σφαιρικά, σε συνεργασία με ερευνητές, εμπειρογνώμονες, την Europol, καθώς και τους κατασκευαστές εκρηκτικών υλών και πυροκροτητών. Ο στόχος είναι ιδίως οι διαδικασίες ανιχνευσιμότητας, εντοπισμού, προσδιορισμού, ενίσχυσης, αποθήκευσης, λογιστικής, μεταφορών και επεξεργασίας όσον αφορά τις εκρηκτικές ύλες και τους πυροκροτητές στην Ευρώπη να συμβάλουν αποφασιστικά για την επίτευξη του υψηλότερου δυνατού επιπέδου ασφαλείας. Εάν κριθεί απαραίτητο, θα υποβληθούν προτάσεις για το σκοπό αυτό.